

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN
IN LANGUAGE ONLY

AMERICAN HOME

SLOVENIAN MORNING
DAILY NEWSPAPER

CLEVELAND, OHIO, TUESDAY MORNING, MARCH 21, 1939

LETO XLII. — VOL. XLII.

Ali je Anglija izdala Čehoslovaško? Masarikov in se je tozadevno oprčil pred javnostjo

Los Angeles, Cal., 20. marca. Masarik, sin bivšega prvega predsednika in ustanovnika čehoslovaške republike, je imel včeraj v tem mestu javni shod, te-
ma katerega je prišlo do ostre

Nad 5,000 ljudi je bilo navzo-
v v dvorani, ko je govoril Jan
Masarik. Tekom govora je Ma-
sarik omenil, da je angleški mi-
nistrski predsednik Chamber-
lain "izdajalec," ker ni znal pre-
diti, da je čehoslovaška republi-
ka padla Nemcem v naročje.

Je Masarik izrekel besedo
"izdajalec," s katero je mislil an-
glo ministerkega predsed-
nika, se je oglasil neki navzoč
po imenu Guy Charring-

Anglija se približuje Franciji in Angliji. Mussolini je postal sumljiv nad Hitlerjem

20. marca. Laško časopi-
sje, kakšne koristi bo
Italiji, potem ko je Hitler
čehoslovaško. Dasi časo-
pisne sme javno kritizirati
Hitlerja, pa je čitati med vrsta-
mi raznih poročil, da postaja
Italija nezadovoljna s postoj-
nim Nemčiji.

Med drugim piše Gayda v Vo-
ce del Popolo: "Italija ima dober
spomin. Italija je žrtvovala svo-
jo kri za Francijo in Anglijo te-
kom svetovne vojne in bi rada
znala, kaj bo dobila v zameno.
"Dosedaj Francija ali Angli-
ja še nista priznali laških zaslug.
Torej Italije lahko reče, da je
upnica Francije in Anglije." Po-
roča se nadalje, da je Italija po-
klicala nadaljnih 250,000 mož
pod orožje.

Rev. Coughlin trdi, da vla- da povzroča depresijo

Detroit, 20. marca. Rev. Charles Coughlin je v svojem nedeljskem radio govoru ostro kritiziral vlado, ki si izposujejo preveč denarja in s tem ustvarja umetno krizo. Rev. Coughlin je mnenja, da je sedanja vlada v prvi vrsti odgovorna, da imamo krizo, ki je nezasičena v ameriški zgodovini. "Denar, ki si ga izposojuje ameriška vlada," je dejal Rev. Coughlin, "ima najmanj dvajsetkrat manj vrednosti kot pa banke, ki dajejo denar. To ustvarja umetno krizo. Bogate korporacije pa, ki kupujejo vlado-
ne bonde, od slednjih ne plačujejo nobenih davkov. Bolj ste bogati, več imate prilike pridobiti še večje bogastvo," je dejal Rev. Charles Coughlin.

Ali bo sreča?

Kot poroča angleško časopisje je bil dvignjen v Angliji, oziroma na Irskem, neki loterijski listek in lastnik dotičnega listka ima priliko dobiti \$150,000. Mr. Frank Supanick (Zupantič) je v družbi z nekaterimi drugimi rojaki kupil omenjeni listek in ime konja, na katerega se je stavilo, je bilo dvignjeno za nagrado. Mi smo mnenja, da če kdo že dobi nagrado, naj jo dobi naš človek in mu želimo vso srečo!

Končan štrajk

Iz Washingtona se poroča, da je bil včeraj tam končan štrajk, ki je nastal pred dvema tednoma pri trinajstih hotelih glavnega mesta. Vlada je potom svojih zastopnikov poravnala štrajk.

Škof na radiu

Nocoj večer bo clevelandski škof Most Rev. Jos. Schrems govoril na WHK radio postaji v korist novih mestnih bondov, o katerih se bo glasovalo v sredo 22. marca.

Proti davkom

Slovenski demokrati klub 32. varde si je osvojil sklep, da članstvo glasuje proti novim davkom v sredo 22. marca in apelira na vse volivce, da glasujejo proti.

Zmanjšani davki

Carson City, Nevada, 20. marca. — Državna postavoda-
daja v državi Nevada je znižala vse davke na zemljišča, hiše, lote in enako lastnino za 20 odstotkov. Posestniki hiš so v državi Nevada dosedaj plačevali 73 centov od vsake \$100.00 davčne vrednosti. Glasov nove postavode bodo plačevali samo 58 centov. Državni blaginje je sporočil državni postavoda-
daja, da ima država \$700,000 prebitka, potem ko so bili plačani vsi računi, nakar je državna postavoda-
daja, da se znižajo davki. Oh, če bi imeli v državi Ohio tako dobre in razumne gospodarje, kot jih imajo v Nevada!

Romunska se je podala zahtevam diktatorja Hitlerja

Bucarest, Romunska, 20. marca. Med romunsko in nemško vlado bo prišlo te dni do podpisa izredne trgovske pogodbe, glasom katere bo sprejela Romunija zahteve diktatorja Hitlerja. Pogodba vsebuje mnogo tajnosti, ki ne bodo prišle v javnost. Do-
čim je romunski kralj še včeraj pozval Francijo in Anglijo, da mu pomagati napram "nesramnim" nemškim zahtevam, se je kralj danes odločil, da je najbolje za deželo, ako sprejme nemške pogoje.

Bojevit štrajk

Verižne trgovine lekarniških podjetij v Clevelandu imajo sitnosti s svojimi uslužbenci te dni. Dasi sta na delu dva vladna posredovalca za mir, pa ne more priti do poravnave štrajka med lekarniški pomočniki in med lastniki verzihih lekarn, ki so: Standard Drug Co., Marshall Drug Co. in Weinberger Drug Co. Slednja trdita je naredila lansko leto \$700,000 čistega profita. Piketi se nahajajo pred lekarnami, ki pa kljub štrajku še nekako poslujejo, dasi ne redno. V stanovanju štirih načelnikov imenovanih lekarn so bile zag-nane plinski bombe. Unija odlo-
čno zanika, da bi bilo metanje bomb delo unijskih uslužbencev, dočim je policija drugega mnenja.

Ne vedo kaj so

Preteklo nedeljo so imeli Ukrajinci ali Belorusi v glasbeni dvorani mestnega auditorija v Clevelandu shod, katerega namen je bil pojasniti ljudem položaj, ki je nastal v Evropi radi zasedbe čehoslovaške republike od strani Hitlerja. Na shod je prišlo skoro do dejanskih spopadov, ker se navzoči niso mogli sporazumeti ali so "Belorusi," ali so "Ukrajinci" ali so "Karpatski Rusi." Mi smo Amerikanci, je nekdo pripomnil in ljudje so mu začeli ploskati.

Klub društev

V sredo 22. marca se vrši ob 8. uri zvečer seja kluba društev Slov. društvenega doma v Euclidu. Radi otvoritve in več važnih stvari so prošeni vsi prizade-
ti, da se gotovo udeležijo. — Tajnik.

Jutri je odločitev

Sodnik Lee Skeel od Common Pleas sodnije bo jutri začel s obravnavo, ki naj dožene, če imajo prodajalci avtnih licenc pravico zahtevati 25 centov od vsakega avtomobilista, ki zahteva novo li-
cenco. Lastniki avtomobilov v Clevelandu plačajo za to raketir-
stvo vsako leto \$750,000 raznim političnim agentom.

Angleži prosijo Rusijo da začne z akcijo proti nacijski Nemčiji

London, 20. marca. Vlada Anglije je danes naredila prve korake, da pregovori Rusijo, da začne z akcijo napram nacijski Nemčiji. Odkar se je vrnil angleški poslanik iz Berlina in je po-
dal svoje poročilo o položaju v Nemčiji, je angleška vlada postala bolj odločna. Obenem je Anglija potom svojih poslaništev v tujemstvu stavila vladam raznih držav vprašanje, kakšnega mnenja so glede nastopa proti Nemčiji. Splošno se pričakuje, da je Romunska prihodnja na vrsti, da pade pod vlado Hitlerja. Anglija je mnenja, da je treba Hitlerja ustavi-
ti sedaj, ali pa bo v kratkem la-
stoval skoro vso Evropo.

"Vojne novice" iz razbur- jene Evrope

Belgrad, 20. marca. — Regent Jugoslavije, princ Pavel, je včeraj zapustil Belgrad in odpotoval v mesto Brod, kjer se bo sestal z dr. Mačkom, ki je vodja hrvatskih "upornikov." Hrvatje še vedno zahtevajo takozvano avtonomijo.

Budapest, 20. marca. Ogrski ministri predsednik Teleki in ogrski minister za zunanje zadeve, ki sta nameravala te dni obiskati Mussolinija v Rimu, sta prelozila čas svojega odpotovanja radi izrednega položaja v centralni Evropi.

Bruselj, Belgija, 20. marca. — Belgijski kralj Leopold, ki se je podal pred nekaj dnevi v Švicco, da daljše počitnice, je nepričakovano prekinil svoje počitnice in se vrnil v belgijsko glavno mesto. Sodi se, da je položaj v Evropi tako kritičen, da je navzočnost vladnih glavarjev vsepovsod potrebna.

Varšava, 20. marca. Predsednik poljske republike Moscicki je izjavil, da je Poljska pripravljena boriti se za svojo neodvisnost do skrajnosti in da nikakor ne bo pripustila, da se Poljski odvzame samo en palec njene zemlje.

Protest iz Clevelanda

V nedeljo se je v Clevelandu ustanovila družba, katere namen je skušati preprečiti, da bi Amerika še nadalje zalagala Japonsko za vojno opremo. Predsednik družbe je neki dr. Tooker, ki je živel dalj časa na Kitajskem in ki pravi, da je Amerika tekom zadnjih dveh let poslala na Japonsko tisoče trukov, katere rabijo Japonci v svojih osvajalnih namenih proti Kitajski.

Umorjeni ropar

Potem ko je v družbi s svojim tovarišem preteklo nedeljo oropal šest prostorov in več kot dvajset oseb za večje ali manjše svoje denarja je bil končno 19-letni ropar Leonard Kocian ubit po ropem Robert Finleyu, ki je po-
tegnil revolver in začel streljati, ko ga je Kocian nameraval oropati.

Jutri je odločitev

Sodnik Lee Skeel od Common Pleas sodnije bo jutri začel s obravnavo, ki naj dožene, če imajo prodajalci avtnih licenc pravico zahtevati 25 centov od vsakega avtomobilista, ki zahteva novo li-
cenco. Lastniki avtomobilov v Clevelandu plačajo za to raketir-
stvo vsako leto \$750,000 raznim političnim agentom.

Nenavadna ljubezen

Harry Tischler in Edward Mobley sta dva po 18 let stara fanta v Clevelandu, ki sta bila že od nekdaj velika prijatelja. In te dni je prišlo na dan, da se je 18-letni Harry Tischler zaljubil v 41 let staro mater svojega prijatelja Mobleya. Izjavil je, da jo bo poročil in bo "mož" podpiral tudi svojega prijatelja Edwarda. Oba bodita v isto šolo in oba sta seveda brez dela. Toda vrag je, ker je Mrs. Mobley poročena, in ko je mladi Harry Tischler povedal možu, da "ljubi" njegovo ženo, ga je slednji napadel, a Tischler je Mr. Mobleya za to pretepel tako, da se je moral zagovarjati na sodnji. Tekom obravnave je Mrs. Mobley priznala, da ima "rada" mladega Tischlerja, da ga je že večkrat poljubila, itd. itd. Mladi Tischler se je zaljubil v Mrs. Mobley, ko je bil Mr. Mobley zaprt v mestnih zaporih v Warrensville, kamor so ga poslali radi zanemarjanja družine in pijanosti.

Ameriška vlada je ostro napadla Nemčijo in nastop Hitlerja

Washington, 20. marca. Nemški vladi je bil danes popoldne poslan izredno oster ukor, katerega je napisal predsednik Roosevelt in državni tajnik Welles. Ameriška vlada slovesno protestira, ker je Nemčija zasedla čehoslovaško republiko. Nola, poslana Nemčiji, pravi, da ameriška vlada nikakor ne pripozna nemške zasedbe čehoslovaške republike. Ameriška nota je odgovor na objavo nemške vlade, ki je pretekli petek sporočila, da je Nemčija zasedla čehoslovaško. Natancna vsebina note bo objavljena šele jutri. Nadalje je Welles naznanil, da je dobil ameriški poslanik v Pragi povelje, da zapre poslopje ameriškega poslanstva in se vrne v Washington.

Dr. Herkner

Dr. H. A. Herkner, ki je imel dolgo časa svoj zdravniški urad na E. 70th St. v bližini St. Clair Ave. se začetkom aprila preseli na 6725 Brecksville Rd., Independence, O. Kot čujemo bo ob-
remen imenovan tudi hišnim zdravnikom znane bolnišnice St. Alexis, kjer se zdravi mnogo naših ljudi. Izvrstnemu zdravniku želimo mnogo napredka v novih prostorih. Pri mnogih Slovencih je bil dolgo vrsto let priljubljen in upoštevani.

Jamšek in regrat

Kolikor je nam znano, je naš slovenski kontraktor Mr. Jamšek prinesel letos prvi regrat v naselbino. Čakali smo ga kot Izraelci obljubljeni deželo, toda Mr. Jamšek ga je nekako pod ropom oddal Mr. Potokarju in Modcevi mami. Le čakaj, Jamšek, saj se bomo še videli! Ampak, no, ja, kakor hitro so bile napisane te vrstice, je prišel Mr. Jamšek ose-
bno v urad se opravičiti z veliko zalogo prvega letošnjega regrata. Torej, Mr. Jamšek, prav do-
mača in srčna hvala!

15 milijard

Kot sporoča zakladniški oddelek ameriške vlade iz Washingtona, ima trenutno ameriška vlada nekaj nad 15 milijard zlatih v svojih varnih shrambah!

Ameriške sodnije bodo odločile kdo je lastnik čehoslovaškega poslastišva v Washingtonu

Washington, 20. marca. Čehoslovaška republika še ni zginila iz zemeljskega površja, kar se tiče poslopja in zemljišča, na katerem stoji poslanstvo bivše češke republike.

Čehoslovaško poslanstvo se nahaja v odličnem delu Washing-
tona, na Massachusetts Ave., kjer imajo svoje urade zastopniki največjih svetovnih držav.

Vladimir Hurban, čehoslovaški poslanik v Washingtonu, je dobil povelje od Hitlerja, da preneha s poslovanjem in se umakne iz poslanstva.

Toda dr. Hurban je izjavil, da Hitler ni njegov gospodar, pač pa je Hitler popolnoma nepostav-
no prevzel čehoslovaško republi-

Zanimive vesti iz življenja ameriških Slovencev po številnih naših naselbinah

Pred nedavnim je v Jenners, Pa., umrla Johana Novak za vodenico. Doma je bila iz vasi Kot pri Igu. Zapustila je moža in petero otrok. — V Puritan, Pa., je umrl Vincent Bakale, star 58 let, doma iz Ozlja pri Karlovcu. Pobralla ga je influenza. Tu zapušta dva brata, v stari domovini pa ženo.

Mrs. Frances Tomšič, Strabane, Pa., je dobila iz domovine vest, da ji je v vasi Bač, pri št. Petru na Notranskem umrl njen oče Matija Lenarčič v visoki starosti 87 let.

Sheboygan, Wis. — Slovenski deček 11-letni Rudy Turk, zbira lastnoročne podpise znamenitih oseb in jih ima že lepo zbirko, ki velja za eno najbolj popolnih v Ameriki. Pred kratkim je dobil še več novih podpisov, med drugimi še enega od bivšega nemškega cesarja Viljema, ki se je malega Slovence v Ameriki ob priliki svojega 81. rojstnega dneva sam spomnil in mu poslal svojo sliko z lastnoročnim podpisom. Lani je dobil tudi podpis sedaj pokojnega papeža Pija XI, italijanskega diplomata Dia Grandija in še od več drugih osebnosti.

V Pittsburghu, Pa., je umrl poznani slovenski pionir Matija Rogina, star 71 let. Pokojni je bil rojen v vasi Stara Lipa, občina Vinica pri Črnomlju.

Miss Elizabeth Musich, hčerka Mr. in Mrs. Musicha iz Calumeta, Mich., je bila odlikovana in priznana kot najboljša učenka na Marquette univerzi v Milwaukee. Z njo vred je doseglo še 15 drugih učenk odlikovanje.

V San Franciscu je umrl Anton Judnič, sin znanega Martina Judniča s "Kranjskega hriba," star 27 let. Poleg staršev zapu-
šča ranjki ženo in štiri mesece starega sinčka.

V St. Michael, Pa., je umrl Louis Trinkaus, star 53 let in rojen v Kalu pri St. Janžu na Dolenskem. Bil je samski in le malo bolan.

Komaj je bil v bolnišnici v Milwaukee operiran rojak Anton Hren, je bil že takoj drugi dan pripeljan v isto bolnišnico njegov sin Anton, ki se je tudi moral podvreči operaciji za slepico. — V Milwaukee je avtomobil do smrti povozil rojaka John Potočnika, ki je bil star 49 let. Do nesreče je prišlo, ko je John nameraval prekorati ulico.

Ranjki je bil doma iz Križa pri Gornjem gradu. V Ameriki je živel 27 let.

Delegatinje

Podružnica št. 18 S. Z. Z. je izvolila za delegatinjo Mrs. Jennie Velikanje. Namestnica je Jennie Yeliz.

Iz bolnišnice

Mr. Jos. Fabjan, 393 E. 161st St. se je vrnil iz bolnišnice. Prijatelj ga lahko obiščejo na domu.

* 20 oseb je bilo ubitih v večji železniški nesreči v bližini Chatteroux, Francija.

"AMERIŠKA DOMOVINA"

AMERICAN HOME — SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER
 8117 St. Clair Avenue Cleveland, Ohio
 Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:
 Za Ameriko in Kanado, na leto \$5.50. Za Cleveland, po pošti, celo leto \$7.00.
 Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.00. Za Cleveland, po pošti, pol leta \$4.50.
 Za Cleveland, po razpisu: celo leto \$5.50; pol leta \$3.00.
 Za Evropo, celo leto, \$7.00.
 Posamezna številka, 3c.

SUBSCRIPTION RATES:
 U.S. and Canada, \$5.50 per year; Cleveland, by mail, \$7.00 per year.
 U.S. and Canada, \$3.00 for 6 months; Cleveland, by mail, \$4.50 for 6 months.
 Cleveland and Euclid, by carriers, \$5.50 per year, \$3.00 for 6 months.
 European subscription, \$7.00 per year.
 Single copies, 3c.

JAMES DEBEVEO and LOUIS J. PIRC, Editors and Publishers

Entered as second class matter January 5th, 1909, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3d, 1879.

83

No. 66, Tues., March 21, 1939

Težave pri delavskih pogajanjih

Tri leta že traja bratski preprič med dvema največjima ameriškima delavskima organizacijama, med American Federation of Labor in med C. I. O. Pa preprič je razveljavil vse delavske vrste in neizmerno škodoval delavstvu samemu. Do čim prevladuje mnenje, da delavci sami ne želijo preprič, pa je gotovo, da je preprič nastal deloma iz nevoščljivosti in arogantnosti med delavskimi voditelji, katerih vsak bi bil prvi pri določevanju delavskih razmer. Stvar je prišla tako daleč, da je bil predsednik Roosevelt prisiljen sklicati delavske voditelje obeh strank na konferenco v Washington, da se dožene, če je mogoča sprava v delavskih vrstah.

Zastopniki American Federation of Labor in C. I. O. administracije so imeli doslej dvojno zborovanje, ki pa niso ničesar dosegli. Zadeva se nahaja ravno tam, kjer je bila pred konferenco. Niti ena, niti druga stranka ni doslej pokazala najmanjše volje, da je pripravljena za spravo.

Načrtov za mir je pa precej, le delavski voditelji se ne lotijo reševanja teh načrtov. Na primer, voditelji C. I. O. so predlagali, da nastane iz American Federation of Labor in iz C. I. O. organizacije ena sama delavska organizacija, kateri bi se priključile tudi železniške unije. Takoj prvi dan je bilo videti, da William Green nikakor ni za ta načrt, rekoč, da ga delavski voditelji posameznih unij, ki spadajo k A. F. of Labor, nikakor ne odobravajo.

Ta teden se konference med voditelji delavstva nadaljuje. Nihče ne bi bil bolj vesel, ako bi prišlo do sporazuma v delavskih vrstah kot predsednik Roosevelt, in pričakuje se, da če je kdo v Ameriki, ki bi znal spraviti skupaj bojeviteljske voditelje, tedaj to lahko naredi predsednik. Vendar je sam predsednik pretekli teden že izjavil dvom, da bi bilo mogoče narediti mir v delavskih vrstah. Mogoče bi se dalo kaj začasnega napraviti, toda stalni mir med delavskimi organizacijami je še jako daleč. Razlike so prevelike, da bi se lahko takoj premostile.

Roosevelt je že naprej vedel, na kakšne težave bo naleta konferenca delavskih zastopnikov, zato jih je takoj prvi dan, ko so začeli zborovati, opomnil, da ostanejo pri zborovanju toliko časa, dokler niso prepričani, da se lahko doseže sporazum v delavskih vrstah. Treba je pač imeti nekoliko potrpežljivosti, ne pa takoj vreči puško v koruzo. Ako mislijo zastopniki delavcev, da se zaenkrat ne morejo zediniti, tedaj naj konferenco samo preložijo, nikakor pa naj ne sklenejo, da se enake konference ne bodo več vršile. Tako je svetoval predsednik. Delavski voditelji so sedaj že štirinajst v Washingtonu, dosegle niso še ničesar, vendar so ostali vsaj skupaj, kar je edino znamenje, da morda bodo le kaj ustvarili.

Roosevelt je tudi opomnil delavske zastopnike naj se ne ozirajo na pritisk ali na mnenja onih, ki niso zastopniki organiziranih delavcev. Delavci naj sami rešujejo svoje probleme, je opomnil predsednik delavske zastopnike. Končno je pa predsednik Roosevelt dal razumeti zastopnikom delavcev v Washingtonu, da če ne bodo sami znali poravnati svojih sporov, da bo on sam direktno posegel vmes in sicer osebno ali pa potom svojega zaupnika. In to ne bi bilo prvič, da bi predsednik skušal posredovati v delavskih vprašanjih.

Delavci sami mu tudi zamerili ne bi, ker so prepričani, da Roosevelt pošteno misli in da ima končni blagor delavstva pred svojimi očmi. Toda potem, ko je bila NRA postava razveljavljena, in ko je bil ustvarjen delavski vladni odbor, je postal Roosevelt mnenja, da ni potrebno, da bi se osebno vmešaval v delavske spore. Ampak sedaj je pa le prišel do prepričanja, da ga bo veljalo še mnogo truda in osebnega delovanja, ako bo želel narediti mir v delavskih vrstah.

Pravzaprav ni nobenega povišja ali vzroka za sovražno situacijo, ki je nastala v delavskih vrstah. Delavci so pod Rooseveltom več dosegli kot prej v petdesetih letih obstoja delavskih organizacij. Gre se le radi delavskih voditeljev, katerih vsak si lasti gotove pravice, zasluge in čast, češ, da je on to in to naredil. Kakor hitro bodo delavski voditelji opustili to misel, bo prišlo do miru v delavskih organizacijah.

Kaj pravite?

Protestiramo! Zupan Burton je oni dan rekel, da mora meščanstvo glasovati za nove davke, da se s tem da brci komunistom, ki so proti novim davkom. Torej vsak, ki se brani voziti z samokolnico denar v mestno malhko, je pri županu Burtonu komunist. No, pa naj bo. V sredo 22. marca bodimo vsi komunisti in pokažimo županu, kdo bo gospodaril z našim denarjem. Sramota od župana, ki pita svoje meščanstvo s komunisti, če se ne puste sleči do nagega!

Zupan Burton je kunsten mož in agitira za volitev novih davkov s tem, da pravi, če ne bomo volili za davke, bomo vzeli ženskam in otrokom kruh. O ne, pa ni tako. V teh davkih, ki jih zahteva Burton, je določenih samo \$600,000 za relief. Ostalih \$8,200,000.00 bo šlo pa — kdo ve kam. In teh \$600,000 za relief ne bo za dostavalo niti za dva meseca. Zato pa poslušajte: če boste v sredo odobrili teh devet milijonov davkov, bo prišel Burton čez par mesecev po nove milijone za relief. In takrat ne bomo mogli biti proti, kakor ne bi bili proti sedaj, če bi šla polovica teh novih davkov za relief.

BESEDA IZ NARODA

V pojasnilo g. Vinko Coffu

V dnevniku Enakopravnosti se je dne 1. marca oglasil Vinko Coff ter nas z izjemo treh slovenskih trgovcev hotel javnosti prikazati, da ničesar ne prispevamo v kulturne in prosvetne namene. Od kje je Vinko Coff dobil to trditev, da nas obrekuje, nam je nerazumljivo, ko vendar bi moral vedeti, da taka trditev je največja zlobnost in potvorba resnice. V razčiščenje, v koliko slovenski trgovci in obrtniki podpirajo naše kulturne, prosvetne in narodne ustanove, naj navedemo v pojasnilo gospodu Coffu sledeče:

Gospod Coff stopite enkrat na oder narodnega doma, katerega ste tajnik, potegnite zagrinjalo navzdol in videli boste, kdo so oni, ki imajo oglase na zastoru ter se vprašajte, komu v prid so šli ti tolarčki.

Svetovali bi gospodu Coffu, ki ima stik z uradniki in člani kulturnih društev in ustanov, da bi jih vprašal, kje dobijo oglase, ko izdajo programne knjižice za prireditve. Tudi ne bo nič napačno, če se potruji in vpraša pri društvih, kje so dobila brezplačne dobrotke za žrebanje. Tudi okrog narodnih domov in naših farnih cerkva bi bilo dobro stopiti, kadar se prirejajo semni in bazarji, pa bi zvedel gospod Coff, da je v pretežni večini darovano blago dar slovenskih trgovcev in obrtnikov.

Gospod Coff bi vsaj moral vedeti, kadar naša dramska ali pevka društva prirejajo igre, opere in opere na rabijo pohištvo in dolgo opremo kam stopijo, da jim brezplačno odpomorejo in posodijo. Ne bo odveč, če gospod Coffa malo opozorimo na tisočake, ki so jih dali pri graditvi narodnih domov slovenski trgovci in obrtniki v podporo, ne da bi kdaj zahtevali za sebe kakšno ugodnost. Ko so se naši ali drugi rodni delavci v stavkah borili za boljši kos kruha, kdo je bil oni, ki je po svojih močeh največ žrtvoval v njih borbi v blagu in denarju. Zopet bi vprašali, kadar so bile zbirke ali kolekte za dobrodelne akcije v kulturne in prosvetne namene, kdo je bil oni, ki je nesebično žrtvoval velikokrat več, kakor je zmogel. Vedno in povsod bi bil na ta in mnoga druga vprašanja odgovor: slovenski trgovec in obrtnik.

Da pa bo gospod Coff še bolj uverjen, koliko stotakov, če že nočemo o tisočakah govoriti so žrtvovali slovenski trgovci, naj stopi k slovenskim trgovcem in dokazalo se mu bo potom knjig, da naše trditve slonijo na resnici.

Ni naš namen komu kaj očitati, nasprotno, rade volje po svojih močeh dajemo in prispevamo, toda nočemo, da se nas radi dobrih narodnih del podcenjuje ali celo v javnosti obrekuje, da nimamo smisla za naše narodne in kulturne ustanove. Kakor nismo še nikjer zahtevali hvala za naša dobra dela, tako odklanjamo vsako krivično grajo, še posebej, če sloni na neresnični podlagi.

Nič radi se ne spuščamo v polemiko, toda vsaka stvar ima svoje meje — in tukaj je naša in naše dolgoletne potrpežljivosti konec. Premnogokrat smo morali preslišati neutemeljene očitke, prikazovali se nas je od drugih manj vredne ljudi, celo izločevalo pri upravnih narodnih ustanovah, toda danes hočemo povedati, da smo tudi mi ljudje po božjem stvarstvu enaki drugim. Ker smo pa bili prepričani, da je le peščica teh krivičarjev med našim narodom in velika večina dobrih in iskrenih rojakov, smo vedno pomilovalno rekli: "Bog, odpusti jim, saj ne vedo kaj delajo." Rekli jim bomo tudi vnaprej, če jih

bo volja še natolcevat i neresnično in obrekljive stvari.

Močno smo hvaležni našim rojakom, ki se poslužujejo naših trgovin ter nas podpirajo, da lahko mi podpiramo naše narodne in kulturne ustanove, toda tudi mi bi lahko, kakor je gospod Coff ob zaključku dopisa vzkliknil: "kje ste drugi"? Tudi geslo "Svoji k svojim" lahko z gospodom Coffu razčistimo končnim vzklikom "Žrtve svojih."

Upamo, da smo s tem dali dovolj pojasnila gospodu Coffu in onim, ki mislijo, da smejo ob vsaki priliki za dobrote, ki jih izkazujejo slovenski trgovci in obrtniki našim društvom in ustanovam, poljubno obrniti, jih javno sramotiti in obrekovati. Prepričani smo, da se bomo v bodoče boljše razumeli, ker se med seboj spoznali kdo je kdo.

Po odobrenju seje Progresivne trgovske zveze

Joseph Perušek,
predsednik,
Za Klub Slov. groc. in mesarja
John Kaušek,
predsednik.

Evropa v filmu

Chicago, Ill. — Vsi oni, ki še vedno ljubijo svojo staro domovino in se zanimajo za njen napredek, bodo imeli priliko videti lep film iz Evrope, ki bo predvajan v nedeljo 26. marca ob 2:30 popoldne v slovenski šolski dvorani sv. Stefana, 1857 W. Cermak Rd., vogal Wolcott Ave. Več prizorov je v barvah, kot parada v Zagrebu ob priliki rojstnega dne dr. Mačka, kmetska svatba s "šarango", kmetijska šola na Grmu, gospodinjstva šola na Mali Loki in več drugih. Nadalje so lepi posnetki iz Bohinja in slap Savice, procesija sv. Reš. Telesa v šmartnem pri Kranju. Vrhnika, Borovnica, Julijske alpe, Praga, Dunaj s svetovno znano palačo Schoenbrunn, Budimpešta, Gradec, Inomost, Črni gozd v Nemčiji, Tirolska, Dalmatinsko obrežje od Sušaka do Kotora, palača pok. kralja Nikite, rojstna hiša pok. kralja Aleksandra, razni posnetki iz Italije. Posebno zanimiv pa je film s kolskega zletja v Pragi, katerega se je udeležila velika množica menda iz vseh delov sveta. Film sta posnela lanske leto Anton Wencel iz Chicaga in dr. Andrew Furlan iz Waukegana, Ill.

Poročevalac

V priznanje

V smislu soglasnega sklepa direktorske seje dne 15. marca t. l. Slovenkega doma na Holmes Ave. se najpripronejšje zahvaljujemo uredništvu Ameriške Domovine za naproseno prvo in uspešno intervencijo v Columbusu za preprečitev sprejetja predloga o regulaciji prodaje opojnih pijač licence D-4.

S hvaležnostjo beležimo, da je bilo Vaše uredništvo prvo, ki je dalo narodnim domovom v državi Ohio navodila, kako postopati, da se prepreči narodnim ustanovam močno škodljiva postava. Zavedamo se, da z Vašo intervencijo in sodelovanjem je bilo letno prihranjenih našim narodnim domovom najmanj \$15,000. Končno najlepša hvala za nesebično dobro in brezplačno narodno delo. Z odličnim spoštovanjem

Direktorij Slov. doma,
Holmes Ave.

IZ PRIMORJA

—Trst. — 8000 kv met. grmičevja je pogorelo v bližini Nabrezine. Škoda je neznatna.

—Vipava — Posestniki z Goriškega se zelo pritožujejo, ker so sedaj dobili plačilne naloge za letošnje davke, ki so še enkrat tako veliki kot lanske leto.

Dr. Franc Mišič:
Savinjski polhi in polharji

Izmed vseh naših gozdov so najlepši bukovi gozdovi. Lep bukov gozd z visokimi častljivimi bukvami, s svetlozelenimi listnatimi krošnjami, je kakor veličastno svetišče. Ko stopiš spomlad ali poleti vanj, gre nekaj svetlega skozi tebe in ti je kakor kadar pretopiš prag posvečene cerkve. Gladka, srebrnosiva okrogla debla stoje razpostavljena kakor jonski stebri v starodavnem poganskem templju. Vioko nad njimi se bočijo v najrazličnejših dimenzijah kupole, ki tvorijo v svoji celoti edinstven strop, svetlost dihaajočemu prostoru. Tajntravena poltema leži v njem; le tu pa tam priije skozi line, okna in okenca rahlo se zibajoče listnate strehe kak medel sončni žarek in zazdi se ti, da prižiga lučke, prav kakor v resničnem božjem aramu.

Taki bukovki gozdovi so najljubše bivališče in skrivališče savinjskih polhov. Kadar se dolge in tanke bukovke veje šibijo pod težo zrelega drevesnega ploda, kadar debeli in težki žir, prav tako težek kakor orehi ali hruske, visi na njih in začne odpadati, meseca septembra ali oktobra — v kvatnem tednu — tedaj se moraš pridružiti savinjskim polharjem, ako hočeš natančneje spoznati nje in njihovo veselje, ako se hočeš podrobneje seznaniti z onimi polhi, nad katere ali, kakor sami pravijo, "v ktere" oni hodijo. Le redkokdaj gredo posamič, pač pa najraje v večjih ali manjših družbah, prijatelji, vsak drugim in sebi v veselje, v zabavo in končno tudi v korist.

Pozimi polhov ni v svetlih krošnjah bukovnega gozda, kvečjemu v votlih debelih, starih in žlamborih, kjer spe zimsko spanje, ki traja več kot pol leta, tako da jim za pravo življenje v enem letu ne preostaja dosti več nego pet mesecev. Ko so se do pozne jeseni najedli redilnega žirja in drugih gozdnih in drevesnih sadežev, lešnikov, pečkovihih hrusk in lesnik, v skrajni sili tudi želoda, se neokorno valijo, mastni, debeli in okrogli, po svojih stezicah in po drevesih in jamah. Naposled, ko se je jesen že nagnila skoraj v zimo, obnemorejo tako rekoč ob lastni telesni teži, se poizgube in "se zalijejo" v svojih zimskih spalnicah prav tako kakor medvedi in jazbeci. Savinjski polharji verujejo, da se njihovi polhi na zimo "zalijejo", to je, da čez zimo kakor medvedi in jazbeci spijo, zvijti v klopčič, tako da se njih gobec, prednji del trupa, tesno drži zadnjega, ovijajoč pri tem ves trup z dolgim košatim repom. To traja vse dotlej, dokler jih toplo pomladansko sonce ne prebudi in izvabi iz zimskega spanja in se oni zopet ne "razližejo" ali "odližejo". Medved je baš zaradi tega tedaj ves mršav in suh. Če ga pa sredi zimskega spanja spodiš iz brloga, skoraj ne more stopati na stopala, ker so zaradi "liženja" odprta, ranjena in skrajno občutljiva. O savinjskih polhih to ni znano; pač pa je znano, da spomlad niso tako shujšani in stisnjeni kakor medvedi ali jazbeci, dasi za zimo ne nabirajo močno škodljiva postava. Zavedamo se, da z Vašo intervencijo in sodelovanjem je bilo letno prihranjenih našim narodnim domovom najmanj \$15,000. Končno najlepša hvala za nesebično dobro in brezplačno narodno delo. Z odličnim spoštovanjem

Ko pa dozoreva žir in kadar je dosti orehov, lešnikov in pečkovihih lesnik, tedaj odebele neznansko hitro in močno, skote po trikrat na leto po dvanajst miladičev in se septembra in oktobra tako zaplode in zarode, da zavlača v sredi pravih starih in pristnih savinjskih polharjev sredi jeseni pravo pomladansko razpoloženje.

Cpreniljeni z zvezanimi, ropotajočimi nastavi in pastmi različne vrste in velikosti, z majhnimi glasnimi zvončki v žepih, z dolgimi vrečami in oprtniki, napolnjenimi s krompirjem, obroženimi tudi s storžastimi korobami, leskovkami in drugimi šibami, se odpravijo tedaj — največ v kvatnem tednu — lepega dne kmalu popoldne "v polhe", 600 do 800 m in še več visoko v hribe, v gubov gozd. V strmih potokih plezajo v bukovje nad Savinjo in Dretu preko skalnatih, prevrtanih in izpranih gozdnih tal od Zlavorja in Črnega grabna nad Kokarjami gori do Črete, do Tolstega vrha, do Golih vrta na Krašici, tja do cerkvice sv. Jošta, sv. Gervazija in Protazija nad Vranskim. To je stara polharska stvar, da že popoldne ob dnevu in sončnem svitu poiščejo, preiščejo in določijo vsa ona, ponajveč že stara in znana mesta na tleh kjer je treba takoj postaviti in pritrditi nad dobro izhopenimi "polšinami" pripravljene pasti. V eni takšni "polšini", navadno pod štorom, pod skaljo ali med kamenjem, z vidno luknjico, biva po en zarod, starca-mati in mladiči "jerčki". Starci nimajo zanje prav nobene brige. V večjih družbah spijo in lenarijo čez dan sami zase v žlamborih, v izvotljenih in izgnitih starih bukvah. Polhi so kakor mačke nočne živali; podnevi se niti iz podzemeljskih polšin, niti iz žlamborastega drevesa brez posebnega vzroka ne prikažejo. Kvečjemu jih čuješ, kako med seboj renčijo in puhajo. Čez dan tudi slabo vidijo; noč pa je zanje to, kar je voda za ribe. Ponoči hodijo iz svojih skrivališč in plezajo kakor vervece v visoko levičijo in glodajo žir, dokler se ga ne nasitijo in se zopet vrnejo domov. Na tej poti čaka smrt; nastavljena jim je past, skozi katero morajo, ako hočejo na svoj cilj.

Sonce je že zašlo za Ojstrico; tudi žarenje ob njenih rebah se je poizgubilo v neki sinjini. Nad Savinjsko dolino ležijo visoke in dolge sence. Večerni zvonovi so že utihnili v dolinah, na hribih in gorah. Kmalu je v bukovju črna noč. Tedaj zaplapola v njem brez vsakega dima, čist kakor sonce, velik ogenj, lep kres, da ga vidijo in gledajo od Vrbovca, z Mozirske planine, s koroškega Plešivca in s Pohorja. Savinjski polharji doživljajo tedaj najprijetnejše občutke v letu. Iz temne tihe noči, iz šelestečega gozda "zacinglja" zvonček, potem drugi, tretji; eden čisto blizu; drugi tako oddaljeno, da se je dva čuje; eden globoko pod rebrijo, drugi visoko nad njo tam, kjer že gozd prehaja v strmo skalovje. Vselej, kadar zazvoni zvonček, poskoči na noge polhar, odhiti in se kmalu vrne z ujetim debelim polhom. Na pasti imajo namreč pritrjene upognjene prožne leskovke z zvončkom. Ko se sproži past in zgrabi polha, bodisi da zapuša polšino ali pa se vrača v njo, se sproži in poskoči čkvišku tudi leskovka; zvonček na njej naznani polharjem, zbranim okoli ognja, da je plen ujet, da je treba ponj in past znova nastaviti. Kjer imajo nastave brez zvončkov, hodijo polharji v presledkih pregledovat pasti, da poberejo plen in tudi kaj poprevijo, če ni kaj v redu. Taki nočni pohodi od pasti do pasti po temnem gozdu so kaj zanimivi in poučni! "Polhovka" je zelo podobna majhnemu sodu za čebule, samo da nima čelne in zadnje desice in da je pokrivalo, obteženo s težkim kamnom, gibljivo tako, da sproženo pade na žival, jo potlači in drži, dokler ne pogine. Past je treba na polšino tako nastaviti, da stoji luknja v njeni spodnji deski neposredno nad poljšo luknjico. Ko prileze polh iz polšine, gre skozi luknjo naravnost v past; in sicer stopi na poševno, ob luknji pritrjeno desčico, ki je z jezičkom ali sprožilom v zvezi s težkim pokrovom. Kakor hitro žival stopi na desčico, se jeziček zaradi polhove teže sproži in pokrov pokrije ujetni plen.

Dolgo v noč, tudi čez polnoč, večsah do jutrnjega svita lov na polhe. Okoli ognja, v vsakem okolju, kjer so nastavljene pasti, vlada veselo vrvenje in položeno, pripovedovanje, smeh, ala, pesem; v žerjavi se polhi in diši krompir. Star ugle polhar Joža Podrižnik iz Laškega, ki je bil v mladosti mladih letih nad takole polhsko družino nenadoma prišel hudič, z dolgim bičem v roki, še daljšim jezikom v ustih, s pljami na nogah, kako so njim vsi zbežali, pustili krompir, štirideset ujetih nih polhov, zvončke, pasti in stave in se drugo jutro že prestrašeni znašli vsak v svoji postelji.

Savinjski polharji pa svoje plen tudi podnevi, in sicer sone samovoljne, brezbržne he, ki se družno potikajo žlamborastih starih bukvah, izgnitih in preperelih debelih luplinah na pol preperelih ves. Ti "starci" so redno belejši in največji, imajo najmanjše in največje krzno in masti. To pa je tisto, zaradi česar polharji poleg prijatelja veje in veselja polhe tako radi vijo. Polhovo krzno je bolj zoceno, gosto in toplo kot vo. Pečen polh je okusna in v jed. Peče se v lastni masi, kateri dobesedno plava v njem. Mastna, pečeni polhi so podobna živalca na vsaki strani. Spuščen mast se ne je rumena in ostane tekoča; olje; prodajajo jo na liter, karne, doma pa jo rabijo za ozeblinam, ki so tako pogost med drvarji, vozniki in rji in proti prsnemu oboljevanju. Dajejo jo piti konjem, če jih ze.

Ni torej čudno, če zavilja zabavnem in obilnem lov na polhe in plenu drugi dan v harskih vaseh kakor v žlamborih, v Kokarjih ali v Doblatini, v Kokarjih ali v aovi pri Toničevih, vseobse selje. Tedaj rastejo ali padajo ne polhom, njihovi zdravniki stti in polhovini kakor medstijve in nestalne cene posiljamelja. Istočasno pa se vabljivega zasluga ob vsakem soncu novi polharji trudijo, čami, nastavami in korobami, visokem bukovem lesu, da oijo one lenuhe — starce — v ilje dreves in duplin. V votlem drevesu se skriva polh, do dvajset rejnih polhov, sta v deblu dve oprtni, polhar eno ali pa drega skorjo z dolgo leskovko v poljšo skalisiče. Nad drugo pa obesi dolgo vrečo ali pa obesi na dolgo, močno vejo posebej past, k jo imenujejo "samoro". Vznemirjeni beže sicer, in predebli starci predajo leskovko v vrečo ali, zapad od dohototnega puhanja, zna polhar spretno posnemajo "samojstro" z vabljivo žim in okusnim sadom tedajno v želodec zadovoljnega njskega polharja ali njega prijatelja.

Ko so polhi, kar jih je polhlo savinjske polharje, zbrani zemijo v svoja žiliska na spanje, tulijo zimski viharji in peči Savinjskih planin. Čreto in Krašico, skozi bukovke gozdove nad njimi, zimskimi domovi. Nihče ni moti, dokler ne zvabi njihskih polharjev in tudi bukov gozda nova vigrad iz spalnizime v novo življenje.

URADNE URE

Uradne ure uredništva "Ameriške Domovine" so sledeče: v ponedeljekih, torekih, četrtkih, petkih: od 8. ure zjutraj do 7. ure zvečer. Ob sobotah: od 8. ure zjutraj do 2. ure popoldne. Ob nedeljah: od 8. ure zjutraj do 2. ure popoldne. Ob praznikih in praznikih je zaprt.

Skrivnosti ruskega carskega dvora

ROMAN

Na pragu je stal nek bled, sedaj na Izidora.

—Ah, vi ste, Izidor? — reče doktor Levinski in ga spusti v hišo.

Izidor gre z njim v pisarno. Predno nadaljujemo, moramo pripovedovati, kako se je zdravnik spoznal z mladeničem.

Ko je Izidor zapustil hišo svojega strica, ko je videl, da ga je Fedora Bojanovska prevarala, se je skrival v raznih špelunkah in krčmah pred policijo in obenem pred nihili. Živel je žalostno in bedno ter je telesno popolnoma propadel.

Toda vendar ni odšel iz Petrograda, ker je hotel ostati v bližini lepe Fedore Bojanovske. Hotel je uporabiti prvo priložnost, da se ji približa.

Ni imel več denarja in moral si je nekaj izmisлити, da se prebije življenje.

Ker si po dnevu ni upal oditi iz svojega skrivališča, ni mogel misliti na to, da bi si s poučevanjem prislužil kruha.

Na pošten način si sploh ni mogel ustvariti eksistence. Bil je prepošten, da bi kradel. Ni hotel pasti na najnižje.

Toda pomanjkanje je bilo vedno večje. Krčmar neke špelunkke, kjer je stanoval, ni hotel več čakati na denar in vsak dan mu je grozil, da ga bo vrgel na ulico.

Tako je sedel nekega dne v krčmi, kamor so zahajali sami vlomilci in tatovi. Podprl si je glavo z rokami ter premišljal.

Naenkrat se zdrzne, ker je opazil, da se je vsedel neki tujec nje-mu nasproti.

To je bil neki stari človek sive brade, oblečen v raztrgano obleko.

Neznanec je naročil kozarec čaja ter gledal sedaj v kozarec,

METROPOLITAN OPERA

Association of New York
CLEVELAND PUBLIC HALL

OTELLO—Pond., 27. marca:
Jepson, Votipka, Martinelli, Tibbett, Cordon, Panizza.

LOUISE—Tor., 28. marca:
Moore, Doe, Bodanya, Kullmann, Pinza, Ballet, Panizza.

DIE WALKÜRE—Sr., 29. marca:
Flagstad, Lawrence, Thorborg, Melchior, List, Schor, Leinsdorf.

THAIS—Čet., 30. marca:
Jepson, Kaskas, Thomas, Tokytan, Ballet, Pelletier.

MANON—Pet. pop., 31. mar.
Moore, Browning, Klepura, Brownlee, Cordon, Pelletier.

LOHENGRIN—Pet. več., 31. marca:
Flagstad, Thorborg, Melchior, List, Janssen, Leinsdorf.

TOSCA—Sob. pop., 1. aprila:
Lawrence, Petina, Klepura, Tibbett, Cordon, Papi.

LUCIA DI LAMMERMOOR
—Sob. več., 1. aprila:
Pons, Votipka, Martinelli, Pinza, Massue, Ballet, Papi.

Cene \$6, \$5, \$4, \$3, \$2, \$1. (No Tax)
UNION BANK OF COMMERCE
EUCLID AT NINTH
Box Office odprta od 9 A. M. do 5:30 P. M.
(Knabe Piano Used Exclusively)

OBLAK FURNITURE
TRGOVINA S POHIŠTVO
Pohišto in vse potrebščine
za dom
6612 ST. CLAIR AVE.
Henderson 2978

POZOR,
lastniki gostilen!

Fin slovenski orkester
lahko zdaj najamete. Igra
slovenske in druge popu-
larne komade. Pustite na-
slov v uradu tega lista.

Seveda, prepričali se bodete, da ni ničesar zastoj in da edino smrt nič ne stane.

—Vem! — Ako mi pomorete, lahko računam s tem, da sem vam v vsakem pogledu na razpolago!

—Tako je! — reče starček. — Toda ne bojte se, ne bom vas nagovarjal, da neke vlomite, niti da ubijete kakšnega živega človeka. Vaše delo sploh ne bo imelo nikake zveze z živimi ljudmi, temveč samo z — mrlji!

Pri teh besedah je starček pazljivo motril Izidora.

Izidor pogleda začudeno svojega novega znanca.

Kaj je hotel reči ta človek s temi besedami? Bile so zagone, tako da jih ni razumel.

Rekel sem, da se ne tiče živih, temveč samo — mrtvih!

Nenadoma mu šine misel v možgane.

Že zdavnaj je slišal, da so ljudje, ki iz nekih razlogov kupujejo mrlje. Posebno radi da kupujejo telesa mladih žensk.

Izidoru se naježijo lasje od groz. Kmalu se je prepričal, da se ni motil.

Neznanec vzame iz svoje denarnice nekaj zlatnikov ter jih položi pred Izidora.

—Ta denar je vaš, ako mi storite malo uslugo.

—Malo uslugo? — vpraša Izidor. — Govorite jasneje.

—Torej dobro! Priznavam vam, da je moja raztrgana obleka samo maska. Oblekel sem se samo zato tako, da pridem lahko sem. Jaz sem sicer zdravnik.

Vi bodete morda mislil, da lažem! Toda takoj vas bom prepričal! Povedal vam bom svoje ime.

—Jaz sem doktor Levinski, zdravnik ženske kaznilnice, toda razen tega se bavim z znanostjo. Sedaj pišem neko veliko delo, ki me bo, upam, proslavilo. Moje delo se peča z usmrtnitvijo z obesa.

Nič ni strašnejšega, kakor kadar človek ubije človeka. Ako se zgodi to skrivaj, potem se imenuje umor in morilca kaznujejo s smrtjo. Toda povejte mi, kdo je dal človeku pravico, da odvzame drugemu človeku življenje?

—Zato je vsaka usmrtitev krivična. Ko bi vsaj usmrtili zločince tako, da bi smrt takoj nastopila, stvar bi še ne bila tako strašna. Toda jaz trdim na podlagi svojih mnogoletnih raziskavanj, — nadaljuje doktor Levinski, — da živi vsak obesen še nekaj ur po obesjenju! Sicer izgleda, da je obsojenec mrtev že po nekaj minutah, toda to ni nič drugega kot zastoj krvi, — srce je zastalo — ki pa lahko zopet oživi.

—Ni to moja fantazija, ko trdim, da živi obeseni zločinec še nekaj ur na vešalih. To so trdili že pred menoj mnogi znameniti zdravniki, a poskusi, ki so jih izvedli na telesih obsojenecov, so to mišljenje potrdili.

—Najvažnejši so poskusi na mrtvih telesih. — Zato si moram od časa do časa priskrbeti mrlje!

—Ah, — reče Izidor — sedaj vas razumem.

—Tem bolje, — odvrne zdravnik.

—Oskruniti moram grobove mrlje, odpirati krste in krsti mrlje — kaj ne, gospod?

—Vi imenujete ta posel s čudnimi besedami, — se zasmee zdravnik. — Vaša dolžnost bo, da mi priskrbite trupla!

—Torej moram postati tat mrlje!

—Ako se hočete sami tako imenovati, dobro, — reče zdravnik. — Ali mislite, da je to zločin? Kdor je mrtev, ta ne čuti ničesar več. Telo brez duše in nič drugega, kot kos lesa.

—A razen tega bodete pomagali znanosti, ako mi priskrbite mrlje. Pravim vam, da me bo moje odkritje proslavilo! A ko dokončam svoje delo, bom poskrbel za vas!

Izidor je nekaj časa premišljal.

Ta predlog ga je navdal z grozo. Toda beda in skrajno pomanjkanje mu je že dolgo grozilo. Po-

sebnost zadnje dni je strašno trpel od gladi.

Hotel si je prislužiti denar, ki mu ga je ponujal zdravnik, in če ne gre drugače, zaslužil si ga bo s tatvino mrlje.

—Naj bo! — reče on. — Govorite mi natančneje o tem poslu!

—Plačal vam bom za vsako truplo, ki mi ga priskrbite, petdeset rubljev. To je zelo mnogo. Vedeti morate namreč, da dobi človek lahko za deset rubljev zelo lepo truplo! Recimo da zbolí človek, neki revež, zdravnik mu izjavi, da ne bo preživel dneva ter ga vpraša, ali ne bi hotel dati svojega telesa v službo znanosti da ga zdravniki raztelesijo. Bolnik, ki umira, pogleda svojo že-

no in lačne otroke ter sklene predati svoje telo, da zapusti družino vsaj nekaj rubljev. On torej pristane, a vdova bo dobila po njegovi dvajset, trideset rubljev.

—Takah mrlje lahko dobim v izobilici. Toda jaz jih ne morem rabiti. Zame imajo veljavo samo trupla obesjenih! A to ne bo tako težko, kakor si morda mislite.

—Stopiti morate v zvezo s kakšnim krvniškim pomočnikom a ta bo dovolil, da odrežete obesnega zločinca uro potem z vešal. Dali mu boste za to deset rubljev in on bo zelo zadovoljen.

(Dolje prihodnjič.)

Podpirajte slovenske trgovce!

Na newyorški svetovni razstavi bodo kazali tudi salko za olje, kot se jo rabi na oljnih poljih. Prvi vijak je pritrtila Grace Duke, vrninja polkovnika E. L. Drake, ki je prvi odkril olje v Ameriki.

V JUGOSLAVIJO
Vi potujete naglo in prijetno na naših priljubljenih parnikih:
BREMEN • EUROPA
COLUMBUS
NEW YORK • HAMBURG
HANSA • DEUTSCHLAND
Izborne železniške zveze od Cherbourga, Bremena ali Hamburga
POVABITE SORODNIKE V EVROPI, NAJ VAS OBISKOJE V AMERIKI
Posebne nizke cene za vožnjo iz Evrope med 3. aprilom in 23. aprilom ter 26. junijem in 23. julijem za študentsko bivanje v Ameriki.
Za poenostavljena vprašanja lokalnega agenta ali 1430 EUCLID AVE., CLEVELAND, OHIO
HAMBURG-AMERICAN LINE
NORTE GERMAN LLOYD

Volite NO na 7.40 levy
Ali veste, da župan Burton potroši \$3,000,000.00 na leto več, kot je še kdaj župan Davis — ne da bi se vključilo relief?
Da rekord civilne službe kaže, da ima stotine več zaposlenih na brezpotrebni delih?
Da je Citizens liga dokazala, da stane \$8.00 ena tona za pobiranje odpadkov, proti \$4.00, kar stane v Cincinnati?
Da je bilo lani porabljenega pod Burtonom \$1,000,000 iz sklada mestne elektrarne za politične plače?
Da se zanikuje relief in WPA s temi in drugimi razpisnostmi?
ZAHTEVAJTE manjše davke!
ZAHTEVAJTE ekonomijo v mestu!
VOLITE 22. MARCA PROTI VIŠJI NAJEMNINI IN PROTI VIŠJIM DAVKOM!
Volite "NO" za 7.4 Levy
Cosmopolitan League of Cuyahoga County
William B. Pecsok, SEcretary.

Naročite se na dnevnik "Ameriška Domovina"

CENJENIM ROJAKOM V NAZNAVANJE
Kadar imate zadeve glede potovanja, denarnice, naročila, notarske dokumente itd., se vselej zaupno obrnite na svojega domačega rojaka
STEVE F. PIRNAT CO.
6121 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND, OHIO

Prva, najstarejša, največja in najbogatejša slovenska katoliška podporna organizacija v Združenih Državah Ameriških, je:

Kranjsko-Slovenska Katoliška Jednota

Glavni urad v lastnem domu: 508 No. Chicago St., Joliet, Illinois
POSUJE ŽE 45. LETO

Ustanovljena 2. aprila 1894, inkorporirana 12. januarja 1898 v državi Illinois, s sedežem v mestu Joliet, Illinois.

SKUPNO PREMOŽENJE ZNAŠA NAD \$4,450,000
SOLVENTNOST K. S. K. JEDNOTE ZNAŠA 119.80%

K. S. K. Jednota ima nad 35,000 članov in članic v odraslem in mladinskem oddelku.

EKUPNO ŠTEVILO KRAJEVNIH DRUŠTEV 185
V Clevelandu, Ohio je 15 naših krajevnih društev.

Skupnih podpor je K. S. K. Jednota izplačala tekom svojega obstanka nad \$6,960,000

GESLO K. S. K. JEDNOTE JE: "VSE ZA VERO, DOM IN NAROD"
Če se hočeš zavarovati pri dobri, pošten in solventni podpori organizaciji, zavaruj se pri Kranjsko-Slovenski Katoliški Jednoti, ki se lahko zavaruje za smrtnino, razne poškodbe, operacije, proste izezni in onemoglosti.

K. S. K. Jednota sprejema v svojo sredo člane in članice od 16 do 60 let; otroke pa takoj po rojstvu in do 16. leta. Zavaruje se lahko od \$250 do \$5000 posmrtnine.

V Mladinskem Oddelku K. S. K. J. se otroci lahko zavarujejo v razredu "A" ali "B". Mesečni prispevek v mladinski oddelki je nizek, samo 16c za razred "A" in 30c za razred "B" in ostane stalna dajata zavarovalnina z vsakim dnem narasča. V slučaju smrti otroka zavarovanega v razredu "A" se plača do \$450.00 in zavarovanega v razredu "B" se plača do \$1000 posmrtnine. Otroka se lahko zavaruje za dobo 20 let, nakar prejme zavarovani svoto izplačanih gotovini.

BOLNISKI PODPORA:
Zavaruje se lahko za \$2.00: \$1.00 in 50c na dan ali \$5.00 na teden. Assessment primerno nizko.

K. S. K. Jednota nudi članstvu pet najmodernejših vrst zavarovanj. Člani in članice nad 60 let stari lahko prejmejo pripadajočo rezervno izplačano v gotovini.

Nad 70 let stari člani in članice so prosti vseh nadaljnjih assessmentov. Jednota ima svoj lasten list "Glasilo K. S. K. Jednote", ki se objavlja enkrat na teden v slovenskem in angleškem jeziku in kateremu dobi vsak član in članica.

Vsak Slovenec in Slovenka bi moral(a) biti zavarovan(a) pri K. S. K. Jednoti, kot pravi materi vdov in srot. Če se nisi član članica te močnega in bogate podporne organizacije, potrdi se pristopi takoj!

V vsak slovenski naselbini v Združenih državah bi moral(a) biti društvo, spadajoče h K. S. K. Jednoti. Kjerkoli se nimate društva, spadajočega k tej solventni katoliški podpori organizaciji, ustanovite ga; treba je le osem oseb v starosti od 16. do 60. leta. — Za daljša pojasnila in navodila pišite na glavnega tajnika: JOSEF ZALAR, 508 No. Chicago Street, Joliet, Illinois.

NAREDIMO SVOJ DEL!
ZA NADALJEVANJE MESTNE POSTREŽBE
ZA PODPORO DRUŽIN NA RELIFU,
DA OBRDŽIMO WPA PROJEKTE
VOLITE
X YES
CITY CHARTER LEVY
LEVY
SAMO ZA ENO
LETO
V SREDO,
22. MARCA

CITY CHARTER LEVY
V SREDO
22. MARCA
IZLETI V JUGOSLAVIJO
PARNIKI IZ NEW YORKA:
BREMEN ★ HANSA
14. JUNIJA 15. JUNIJA
Brzi vlak od Bremen v Bremerhaven z jamci potovanja do Ljubljane.
Izborne železniške zveze od Cherbourga ali Hamburga.
Strokovnjaški nasveti glede vizetev za priseljenca obiskovalce.
Za informacije vprašajte pri
STEVE PIRNAT & CO.
6121 ST. CLAIR AVE. CLEVELAND, OHIO
HAMBURG-AMERICAN LINE
NORTE GERMAN LLOYD